

กองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

SOP-กรข-03

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน
เรื่อง
กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ

จัดทำโดย	ทบทวนโดย	อนุมัติโดย
(นายอนาวิต อมรเดชากุล) ผู้อำนวยการกลุ่ม พัฒนาระบบสารสนเทศ	(นายอนาวิต อมรเดชากุล) ผู้อำนวยการกลุ่ม พัฒนาระบบสารสนเทศ	(นางสาวจันทนา วงศ์เยาว์ฟ้า) ผู้อำนวยการกองระบบและ บริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม
วันที่ 21 มิ.ย. 67	วันที่ 21 มิ.ย. 67	วันที่ 21 มิ.ย. 67

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร

วันที่บังคับใช้	แก้ไขครั้งที่	รายละเอียด
21 มิ.ย. 67	1	ออกเอกสารครั้งแรก

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้กองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีคู่มือปฏิบัติงานที่ชัดเจนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ที่แสดงถึงรายละเอียด ขั้นตอน การปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ และสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มุ่งไปสู่การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และบรรลุข้อกำหนดสำคัญของกระบวนการ

1.2 เพื่อเป็นเอกสารแสดงวิธีการพัฒนาระบบสารสนเทศ ที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้ปฏิบัติงานใหม่ สามารถพัฒนาให้มีความรู้เป็นมืออาชีพ รวมทั้งแสดงหรือเผยแพร่ให้กับบุคคลภายนอก ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใจ และใช้ประโยชน์จากกระบวนการที่มีอยู่ เพื่อขอรับบริการที่ตรงกับความต้องการ

1.3 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างมาตรฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศของกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2. ขอบเขต

คู่มือกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ สำหรับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาระบบสารสนเทศของกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 รับเรื่องขอความอนุเคราะห์ในการพัฒนาระบบ
- 2.2 ผู้บังคับบัญชาพิจารณา
- 2.3 ศึกษาปัญหาขั้นตอนการทำงานของระบบปัจจุบัน และความต้องการระบบของหน่วยงาน ผู้ขอรับบริการ
- 2.4 วิเคราะห์และสรุปความต้องการของระบบ
- 2.5 ทวนสอบความต้องการระบบกับผู้ขอรับบริการ เพื่อยืนยันความถูกต้อง
- 2.6 ออกแบบระบบ
- 2.7 ทวนสอบการออกแบบระบบกับผู้ขอรับบริการ เพื่อยืนยันความถูกต้อง
- 2.8 พัฒนาระบบ
- 2.9 ทดสอบระบบ
- 2.10 ติดตั้งระบบ
- 2.11 จัดทำคู่มือการใช้งาน/ฝึกอบรมการใช้งาน
- 2.12 ติดตาม ประเมินผลการใช้งาน
- 2.13 สรุปผลการดำเนินงานและประมวลปัญหา อุปสรรค การใช้งาน

3. คำจำกัดความ

3.1 **ระบบสารสนเทศ** หมายถึง ระบบที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย ฐานข้อมูล ผู้พัฒนาระบบ ผู้ใช้ระบบ พนักงานที่เกี่ยวข้อง และ ผู้เชี่ยวชาญในสาขา ทุกองค์ประกอบนี้ทำงานร่วมกันเพื่อกำหนด รวบรวม จัดเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูลเพื่อสร้างสารสนเทศ และส่งผลลัพธ์หรือสารสนเทศที่ได้ให้ผู้ใช้เพื่อช่วยสนับสนุนการทำงาน การตัดสินใจ การวางแผน การบริหาร การควบคุม การวิเคราะห์และติดตามผลการดำเนินงานขององค์กร

3.2 **ฮาร์ดแวร์ (Hardware)** หมายถึง ส่วนที่ประกอบเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ที่เราสามารถมองเห็นและสัมผัสได้ เช่น ตัวเครื่อง จอภาพ คีย์บอร์ด และเมาส์ เป็นต้น

3.3 **ซอฟต์แวร์ (Software)** หมายถึง ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้ควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เขียนขึ้นโดยภาษาคอมพิวเตอร์จากนักเขียนโปรแกรม (Programmer) เนื่องจากคอมพิวเตอร์นั้นมีการทำงานตามขั้นลำดับ รับภาษาที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมนั้นจะมีลักษณะรูปแบบโดยเฉพาะที่จะสามารถทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจได้ เช่น ภาษาเบสิก ภาษาโคบอล ภาษาปาสคาล เป็นต้น

3.4 **ระบบฐานข้อมูล (Database)** หมายถึง ระบบที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบมีความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ ที่ชัดเจน ในระบบฐานข้อมูลจะประกอบด้วยแฟ้มข้อมูลหลายแฟ้มที่มีข้อมูล เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถใช้งานและดูแลรักษาป้องกันข้อมูลเหล่านี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีซอฟต์แวร์ที่เปรียบเสมือนสื่อกลางระหว่างผู้ใช้และโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ฐานข้อมูล เรียกว่า ระบบจัดการฐานข้อมูล หรือ DBMS (data base management system) มีหน้าที่ช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายสะดวกและมีประสิทธิภาพ การเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้อาจเป็นการสร้างฐานข้อมูล การแก้ไขฐานข้อมูล หรือการตั้งคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลมา โดยผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดภายในโครงสร้างของฐานข้อมูล

3.5 **วิเคราะห์ความต้องการ/วิเคราะห์ปัญหา** หมายถึง การศึกษาวิถีทางหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้ในการ ออกแบบและสร้างระบบงานสารสนเทศด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

3.6 **ผู้พัฒนาระบบ** หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ วิเคราะห์ ออกแบบ และเขียนโปรแกรม ที่ต้องมีความรู้ด้าน เทคนิค มีทักษะด้านการวิเคราะห์ ด้านการจัดการ และการสื่อสารระหว่างบุคคล

3.7 **การออกแบบระบบ** หมายถึง การออกแบบรายละเอียดหรือการออกแบบเชิงกายภาพ (physical design) ประกอบด้วย การออกแบบผลลัพธ์ การออกแบบวิธีการนำข้อมูลเข้า การออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ การออกแบบแฟ้มข้อมูลและฐานข้อมูล การพิจารณาด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์การสื่อสารที่ต้องใช้ในระบบ

3.8 **การพัฒนาระบบสารสนเทศ** หมายถึง การสร้างระบบงานใหม่หรือปรับเปลี่ยนระบบงานเดิมที่มีอยู่แล้วให้สามารถทำงานเพื่อแก้ปัญหา โดยการกำหนดความต้องการด้านซอฟต์แวร์ หมายถึงนำระบบที่ได้ ออกแบบไว้มาทบทวนเพื่อกำหนดการจัดทำซอฟต์แวร์ การออกแบบซอฟต์แวร์ การเขียนโปรแกรม และการทดสอบโปรแกรม

3.9 **เครื่องมือในการพัฒนาระบบ (Tools)** หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่ช่วยสร้างหรือวาดแบบจำลองชนิดต่าง ๆ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลอง ช่วยสร้างรายงานและแบบฟอร์ม รวมทั้งช่วยสร้างโค้ดโปรแกรมให้อัตโนมัติ

3.10 **วงจรการพัฒนาาระบบ (System Development Life Cycle : SDLC)** หมายถึง กระบวนการทางความคิด (Logical Process) ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน โดยภายในวงจรนั้นจะแบ่งกระบวนการพัฒนาออกเป็นระยะ (Phase) ได้แก่ ระยะวางแผน (Planning Phase) ระยะการวิเคราะห์ (Analysis Phase) ระยะการออกแบบ (Design Phase) และระยะการสร้างและการพัฒนา (Implementation Phase) โดยแต่ละระยะจะประกอบไปด้วยขั้นตอน (Steps) ต่าง ๆ ซึ่งแต่ละโครงการพัฒนาระบบจะมีการแบ่งระยะและขั้นตอนในแต่ละระยะแตกต่างกัน โดยในปัจจุบันมีรูปแบบวงจรการพัฒนาาระบบแตกแขนงออกไปมากมาย อาทิเช่น Waterfall Model, Evolutionary Model, Incremental Model, Incremental Model หรือ Spiral Model เป็นต้น

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

หน้าที่ความรับผิดชอบ : เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบว่าไม่มีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การระบุหน้าที่ความรับผิดชอบจะระบุตำแหน่ง ไม่ใช่ตัวบุคคล โดยมักจะเรียงจากผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งสูงสุด ลงมา และอธิบายในภาพหลัก ๆ ว่าตำแหน่งนั้น ๆ รับผิดชอบหรือปฏิบัติในเรื่องใด

ผู้เกี่ยวข้อง	ความรับผิดชอบ
ผู้อำนวยการกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กำกับ ดูแล ให้นโยบาย ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนการดำเนินงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ	ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ในภาพรวม
กลุ่มบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่าย	ให้คำแนะนำ ดูแล ให้บริการ จัดสรรพื้นที่ (Server) สำหรับติดตั้งระบบสารสนเทศ
กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ (ผู้พัฒนาระบบ)	วิเคราะห์ความต้องการ วิเคราะห์ปัญหา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน และดำเนินการออกแบบ พัฒนาระบบ จัดทำคู่มือและอบรมผู้ใช้งาน
ผู้ขอรับบริการ (หน่วยงานที่ต้องการพัฒนาระบบ)	แจ้งความประสงค์ขอรับบริการ โดยให้ข้อมูลเสนอแนะ ระบบงานที่ต้องการแก่ผู้พัฒนาระบบ

5. กรอบแนวคิดการออกแบบกระบวนการ

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างศักยภาพให้กับกลุ่มเป้าหมาย
ความต้องการ/คาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ผู้รับบริการต้องการระบบที่สนับสนุนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการ
ข้อกำหนดด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	พ.ร.บ./กฎ/ระเบียบ/นโยบายและแผนต่างๆ ด้านดิจิทัล
ประเด็นด้านประสิทธิภาพที่ต้องเร่งปรับปรุง	

6. ข้อกำหนดที่สำคัญ

ข้อกำหนดที่สำคัญ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การพัฒนาระบบสารสนเทศให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาระบบสารสนเทศตามเป้าหมาย	100%
ระบบสารสนเทศมีความถูกต้องตามที่ออกแบบและตอบสนองตามความต้องการของผู้ใช้งาน	ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	75%

7. ระบบติดตามประเมินผล

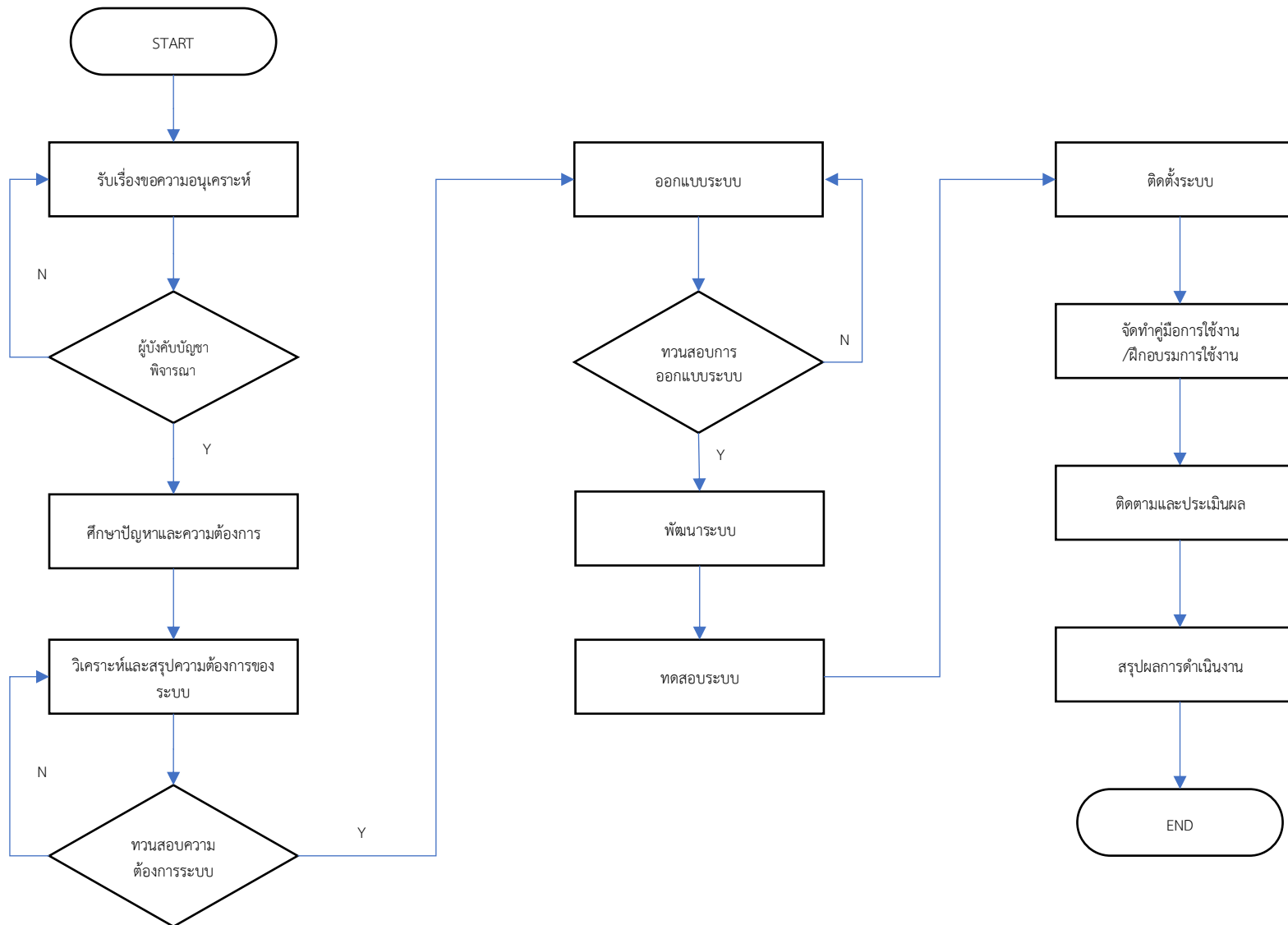
1) ตัวชี้วัดมิติประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน				
		1	2	3	4	5
ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาระบบสารสนเทศตามเป้าหมาย	-	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100

2) ตัวชี้วัดมิติคุณภาพการให้บริการ

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน				
		1	2	3	4	5
ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	-	ร้อยละ 65	ร้อยละ 70	ร้อยละ 75	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85

8. ผังกระบวนการ

9. ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	แบบฟอร์มที่ใช้	เอกสารอ้างอิง
1	รับเรื่องขอความอนุเคราะห์ในการพัฒนาระบบ 1. ผู้ขอรับบริการส่งบันทึกแจ้งความต้องการพัฒนาระบบ หรือปรึกษาปัญหาการปฏิบัติงานหรือระบบที่ใช้งาน	1. ผู้อำนวยการกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. กอง/กลุ่ม/ศูนย์ ผู้ขอรับบริการ	1 วัน		- บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์ในการพัฒนาระบบ - แบบฟอร์มคำขอพัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศ (Software Request Form) - แบบฟอร์มการขอเปลี่ยนแปลงระบบ (Change Request Form)	
2	ผู้บังคับบัญชาพิจารณา 1. ผู้อำนวยการกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมพิจารณาให้ความเห็นในการพัฒนาระบบ 2. ผู้อำนวยการส่วนระบบสารสนเทศพิจารณาผู้รับผิดชอบ และมอบหมายให้ดำเนินการ	1. ผู้อำนวยการกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1 – 2 วัน			

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	แบบฟอร์มที่ใช้	เอกสารอ้างอิง
	3. กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายให้ดำเนินการ	2. ผู้อำนวยการ กลุ่มพัฒนา ระบบ สารสนเทศ 3. กลุ่มพัฒนา ระบบ สารสนเทศ				
3	ศึกษาปัญหาขั้นตอนการทำงานของระบบ ปัจจุบัน และความต้องการระบบของ หน่วยงานผู้ให้บริการ จัดประชุมเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการของ ผู้ใช้งาน และศึกษา วิเคราะห์ สถานภาพของ ระบบการทำงาน หรือข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน	1. กลุ่มพัฒนา ระบบ สารสนเทศ 2. กอง/กลุ่ม/ ศูนย์ ผู้เข้ารับ บริการ	10 วัน			
4	วิเคราะห์และสรุปความต้องการของระบบ ใหม่ 1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบ 2. สรุปความต้องการของระบบ 3. กำหนดกรอบแนวทางหรือขอบเขตในการ พัฒนาระบบสารสนเทศตามความต้องการของ ผู้ใช้งาน	1.กลุ่มพัฒนา ระบบ สารสนเทศ 2.กอง/กลุ่ม/ ศูนย์ ผู้เข้ารับ บริการ	10 – 20 วัน			
5	ทวนสอบความต้องการระบบกับผู้เข้ารับ บริการเพื่อยืนยันความถูกต้อง ติดต่อประสานงานกับผู้ให้บริการ เพื่อ ประชุมหารือเพื่อสรุปความต้องการของระบบ	1. กลุ่มพัฒนา ระบบ สารสนเทศ	1 วัน			

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	แบบฟอร์มที่ใช้	เอกสารอ้างอิง
		2. กอง/กลุ่ม/ ศูนย์ ผู้ขอรับ บริการ				
6	ออกแบบระบบ โดยออกแบบขั้นตอน ความสามารถในการทำงานของโปรแกรมหรือระบบที่จะพัฒนา (Input / Output Process) โครงสร้างระบบฐานข้อมูล รวมทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ การแสดงผลการนำเสนอข้อมูล (Data Display) 1. รวบรวมความต้องการในระบบใหม่จากผู้ใช้ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น Data Dictionary, Data Flow Diagram, Process Specification, Data Model, System Model, Prototype, System Flowcharts, Entity Relationship Diagram: E-R Diagram 2. การออกแบบเชิงกายภาพ (Physical Design) หรือเชิงเทคนิค โดยระบุถึงคุณลักษณะของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ เทคโนโลยี โปรแกรมภาษาที่จะนำมาทำการเขียนโปรแกรม ฐานข้อมูล และเครือข่ายที่	1. กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. กลุ่มบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่าย	10 – 20 วัน			

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	แบบฟอร์มที่ใช้	เอกสารอ้างอิง
	เหมาะสมกับระบบซึ่งมีระดับการออกแบบ ดังนี้ 2.1 ออกแบบฐานข้อมูลในระดับ Physical 2.2 ออกแบบ Application 2.3 ออกแบบเชิงตรรกะ (Logical Design) โดยการออกแบบลักษณะการทำงานของระบบ กำหนดถึงลักษณะของรูปแบบ รายงานที่เกิดจากการทำงานของระบบ ลักษณะของ การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ และ ผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ ซึ่งจะเลือกใช้การนำเสนอรูปแบบของรายงาน และลักษณะของจอภาพ 3. การกำหนดสิทธิ์การเข้าใช้งานระบบ 4. จัดทำเอกสาร System Design Specification เพื่อให้ผู้พัฒนาสามารถใช้เป็นแบบในการเขียนโปรแกรม					
7	ทวนสอบการออกแบบระบบกับผู้ขอรับบริการเพื่อยืนยันความถูกต้อง ติดต่อประสานงานกับผู้ขอรับบริการ เพื่อประชุมหารือสรุปแนวทางการพัฒนาระบบ	1. กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. กอง/กลุ่ม/ศูนย์ ผู้ขอรับบริการ	3 – 5 วัน			
8	พัฒนาระบบ เขียนโปรแกรมเพื่อให้เป็นไปตามคุณลักษณะและรูปแบบที่ได้ออกแบบไว้	กลุ่มพัฒนาระบบ	* วัน	ระบบสารสนเทศมีความถูกต้องตามที่ออกแบบและ		

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	แบบฟอร์มที่ใช้	เอกสารอ้างอิง
	1.เขียนชุดคำสั่ง (Coding) /พัฒนาระบบงานให้ได้ตรงตามการออกแบบไว้ 2.เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล 3.จัดทำเอกสารวิเคราะห์และพัฒนาควบคู่ไปด้วยเพื่อใช้ในการตรวจสอบและปรับปรุงภายหลัง	สารสนเทศ (ผู้พัฒนาระบบ)		ตอบสนองตามความต้องการของผู้ใช้งาน		
9	การทดสอบระบบ เพื่อตรวจสอบหาข้อผิดพลาดของระบบ และดำเนินการแก้ไข 1. ทำการทดสอบโปรแกรม ตรวจสอบหาข้อผิดพลาดของโปรแกรมที่พัฒนา 2. หากพบข้อบกพร่องไม่เป็นไปตามที่ได้ออกแบบไว้ให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและทดสอบซ้ำเพื่อให้ได้ระบบงานและการใช้งานที่ถูกต้องสมบูรณ์	กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ (ผู้พัฒนาระบบ)	10 วัน			
10	ติดตั้งระบบ และส่งมอบระบบให้ผู้ขอรับบริการ 1.ติดตั้งระบบ พร้อมอุปกรณ์ประกอบ (ถ้ามี) ให้กับผู้ใช้งาน 2.ทำบันทึกส่งมอบระบบให้กอง/กลุ่ม/ศูนย์ ผู้ขอรับบริการ	1. กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. กลุ่มบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่าย	2 – 3 วัน			

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศ

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	แบบฟอร์มที่ใช้	เอกสารอ้างอิง
		3.กอง/กลุ่ม/ ศูนย์ ผู้ขอรับ บริการ				
11	จัดทำคู่มือการใช้งาน/ฝึกอบรมการใช้งานระบบสารสนเทศ 1.จัดทำคู่มือสำหรับผู้ดูแลระบบ (System/Programmer manual) 2.จัดทำคู่มือการใช้งานระบบ(User manual) 3.ประสานงานกับกอง/กลุ่ม/ศูนย์ผู้ขอรับบริการ เพื่อจัดฝึกอบรม 4.จัดฝึกอบรมให้ผู้ใช้งาน และผู้ดูแลระบบ (ตามที่ตกลงกับกอง/กลุ่ม/ศูนย์ผู้ขอรับบริการ)	1. กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ 2.กอง/กลุ่ม/ศูนย์ ผู้ขอรับบริการ	จัดทำคู่มือ 5 วัน และจัดฝึกอบรมการใช้งาน 1 – 2 วันต่อครั้ง		แบบประเมินผลการฝึกอบรม	
12	ติดตาม ประเมินผลการใช้งาน ติดตามประเมินผลการใช้งานระบบ ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	1. กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. กอง/กลุ่ม/ศูนย์ ผู้ขอรับบริการ	2 ครั้ง/ปี	ตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน		
13	สรุปผลการดำเนินงานและประมวลปัญหาอุปสรรค การใช้งาน สรุปผลการดำเนินการของการพัฒนาระบบต่อผู้บังคับบัญชา	กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ	5 วัน			

หมายเหตุ

* หมายถึง ระยะเวลาขึ้นอยู่กับความยาก-ง่าย ยุ่งยาก ซับซ้อนของระบบ รวมถึงมีรูปแบบข้อมูล โครงสร้างของระบบที่แตกต่างกัน

10. การบริหารความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง				แนวทางการควบคุมความเสี่ยง
	โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	คะแนน (L x I)	ผลประเมินความเสี่ยง*	
การพัฒนาระบบสารสนเทศล่าช้า ไม่ตรงตามเป้าหมายแผนที่กำหนด	3	4	12	สูง	การกำหนดแผนการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ชัดเจนในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งการปรับแผนการพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีความเหมาะสม
การพัฒนาระบบสารสนเทศเพิ่มเติม/นอกเหนือที่กำหนดไว้ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการภายหลังการออกแบบระบบ	2	4	8	ปานกลาง	การกำหนดระยะ (Phasing) ของพัฒนาระบบสารสนเทศ หรือการแบ่งการพัฒนา ระบบสารสนเทศออกเป็นระบบย่อย (Module)

หมายเหตุ ผลประเมินความเสี่ยง มี 4 ระดับ ได้แก่ ระดับความเสี่ยงต่ำ (1-4 คะแนน) ปานกลาง (5-9 คะแนน) สูง (10-15 คะแนน) สูงมาก (16-25 คะแนน)

โอกาส/ความถี่ที่จะเกิด (Likelihood)			ระดับผลกระทบ (Impact) ด้านการปฏิบัติงาน		
ระดับ	โอกาส	ความถี่	ระดับ	ระดับผลกระทบ	รายละเอียด
1	น้อยมาก	5 ปี ต่อครั้ง	1	ต่ำมาก	สำเร็จตามแผน 91 – 100%
2	น้อย	2 – 4 ปี ต่อครั้ง	2	ต่ำ	สำเร็จตามแผน 81 – 90%
3	ปานกลาง	1 ปี ต่อครั้ง	3	ปานกลาง	สำเร็จตามแผน 71 – 80%
4	มาก	2 – 6 เดือน ต่อครั้งแต่ไม่เกิน 6 ครั้ง	4	สูง	สำเร็จตามแผน 61 – 70%
5	สูงมาก	1 เดือน ต่อครั้ง	5	สูงมาก	สำเร็จตามแผน 1 – 60%

11. การควบคุมบันทึก

บันทึก	เก็บไว้ที่หน่วยงาน	เก็บไว้อ้างอิง
(ชื่อแบบฟอร์ม)	(ระยะเวลา)	(ระยะเวลา)

12. การบริหารสารสนเทศ

รายการสารสนเทศที่จำเป็น	รูปแบบ	ระยะเวลา/ความถี่
คู่มือการพัฒนาระบบและคู่มือการใช้งานระบบ	ดิจิทัล/กระดาษ	ตลอดระยะเวลาของระบบ

13. สมรรถนะบุคลากรที่จำเป็น

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	สมรรถนะที่จำเป็น	การฝึกอบรม/พัฒนาที่จำเป็น
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ	- การบริหารจัดการโครงการ - การประเมินความเสี่ยง	การบริหารโครงการ (Project Management)
กลุ่มบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่าย	- การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์ - การบริหารจัดการศูนย์ข้อมูล	System Administration & Cyber Security
กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ (ผู้พัฒนาระบบ)	- การวิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบ - การใช้เครื่องมือในการพัฒนาระบบ	การใช้งาน Development Framework & Development Tools